

Hvilke kjemidata har vi og hvordan brukes de?

MAREANO kartlegging av miljøgifter i sedimenter

Stepan Boitsov, Havforskningsinstituttet
Henning Jensen, NGU

Bilde: Kjell Westrheim

HAVFORSKNINGSINSTITUTTET
INSTITUTE OF MARINE RESEARCH

mareano
samler kunnskap om havet

NORGES
GEOLOGISKE
UNDERSØKELSE
- NGU -

Oversikt

- Hvilke data har vi?
  - Prøvetaking
  - Analyseparametre
  - Nivåer i overflatesediment
  - Profiler i sedimentkjerner
- Hvordan kan dataene brukes?
  - Og hvordan brukes de i dag?

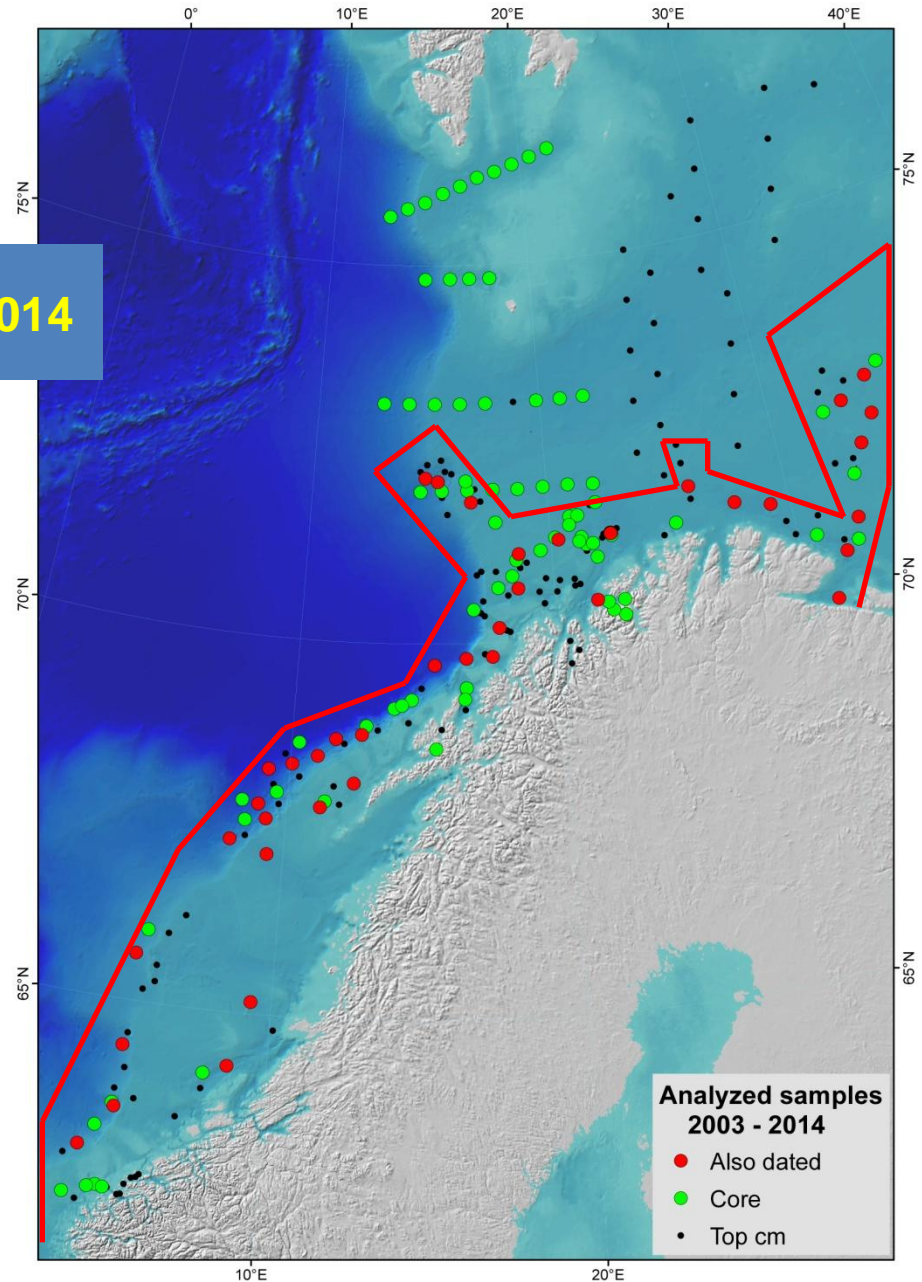

Prøvetaking

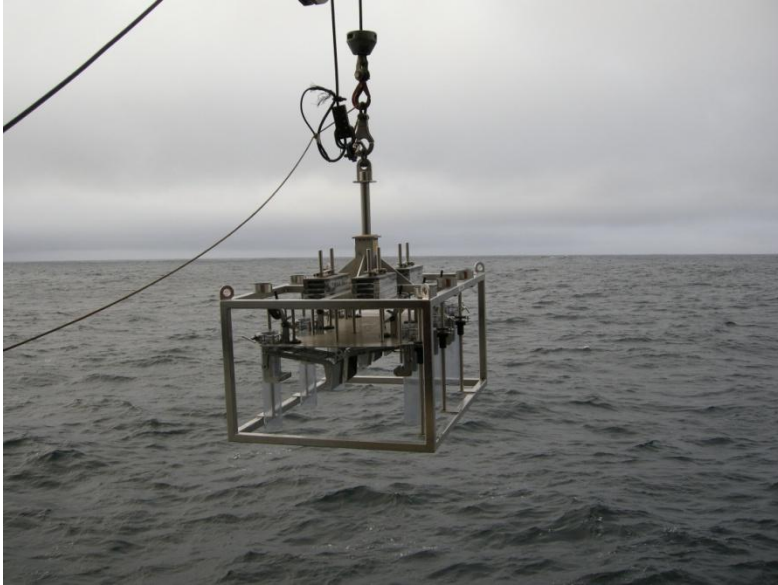
— MAREANO kartlegging

167 prøvetakingsstasjoner i 2006-2014

Prøver samlet på steder med finkornet sedimentavsetning

Prøvetaking

Analyserte parametre

NGU

- Tungmetaller:
  - bly, kadmium, kobber, nikkel, krom, kvikksølv, sink
- Andre elementer:
  - arsen, barium
- Radioaktive bly, cesium og karbon
  - ekstern analyse for bly og cesium
- Sedimentkarakteristikk:
  - Totalt organisk kullstoff (TOC)
  - Karbonat og total svovel
  - Kornstørrelse, vanninnhold
- TBT (*går ut i 2016*)

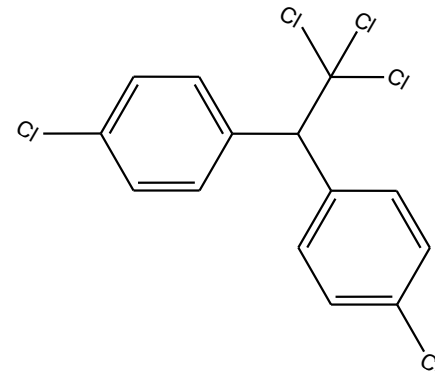
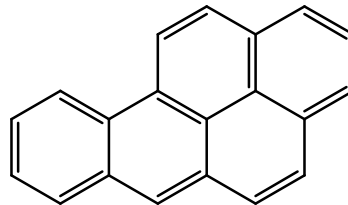
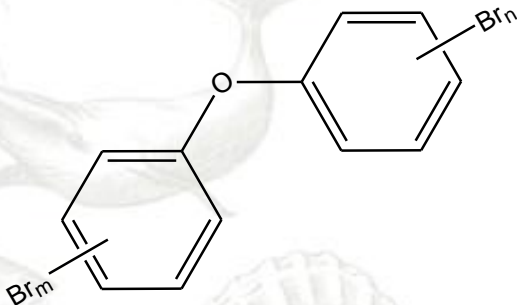
Pb Cd Cu
Ni Cr Hg Zn
As Ba ¹⁴C
¹³⁷Cs ²¹⁰Pb

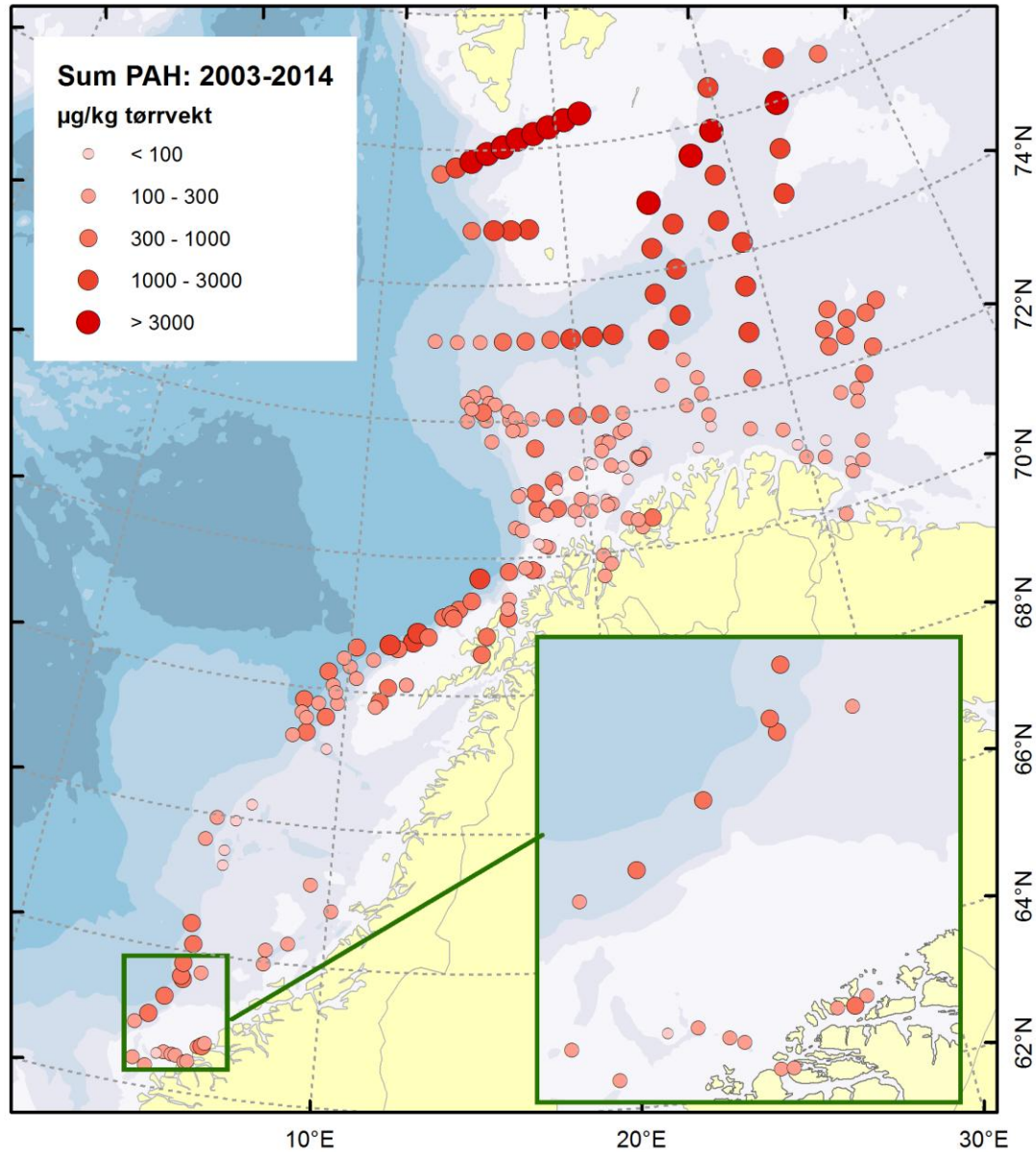
Analyserte parametre

Havforskningsinstituttet

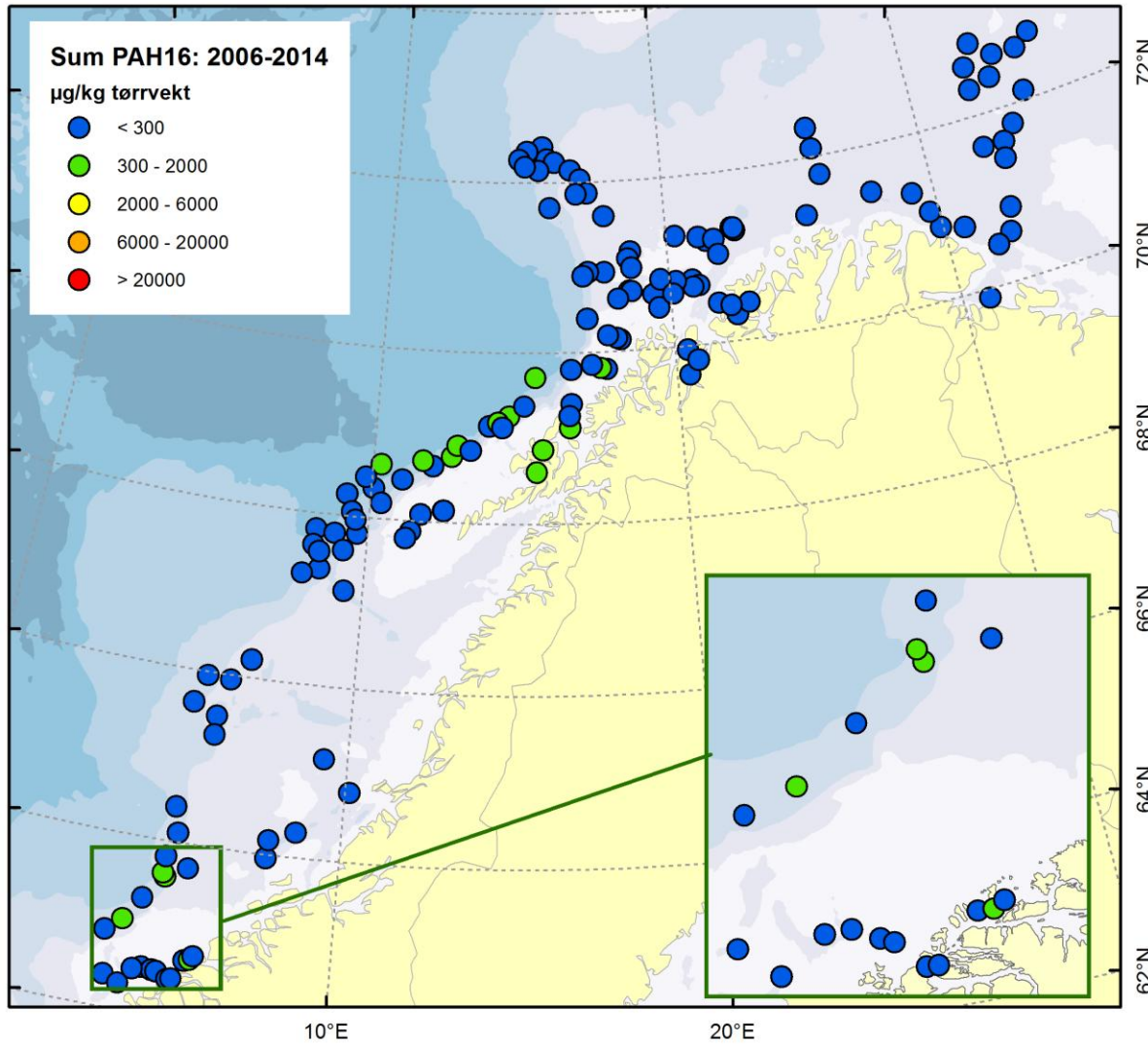
- Hydrokarboner:
  - totalt hydrokarboninnhold (THC)
  - PAH: 48 forbindelser inkludert PAH16 og NPD
- Bromerte flammehemmere: PBDE
  - 28 forbindelser
- Klorerte miljøgifter: PCB, pestisider
  - 18 forbindelser inkludert PCB7, DDT, HCH, HCB, TNC

Summerte PAH-nivåer

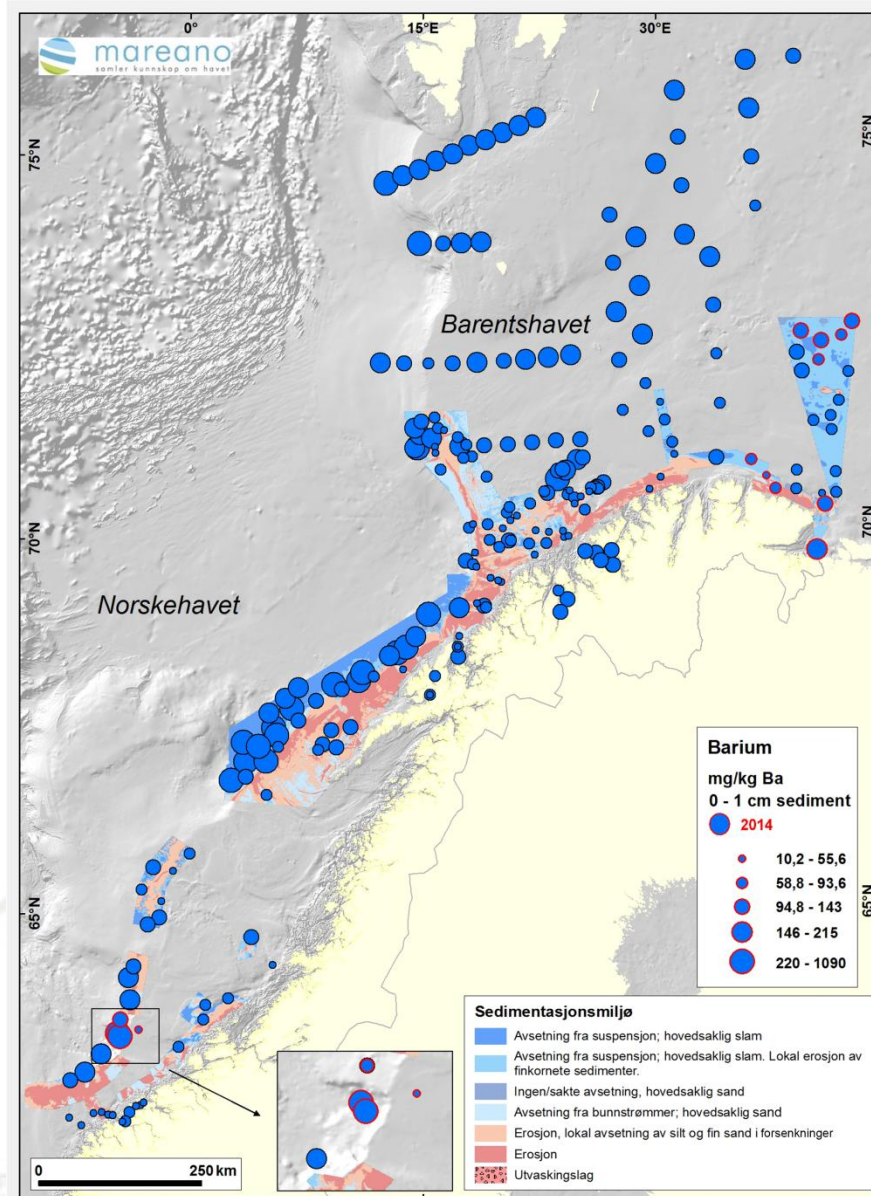
PAH16

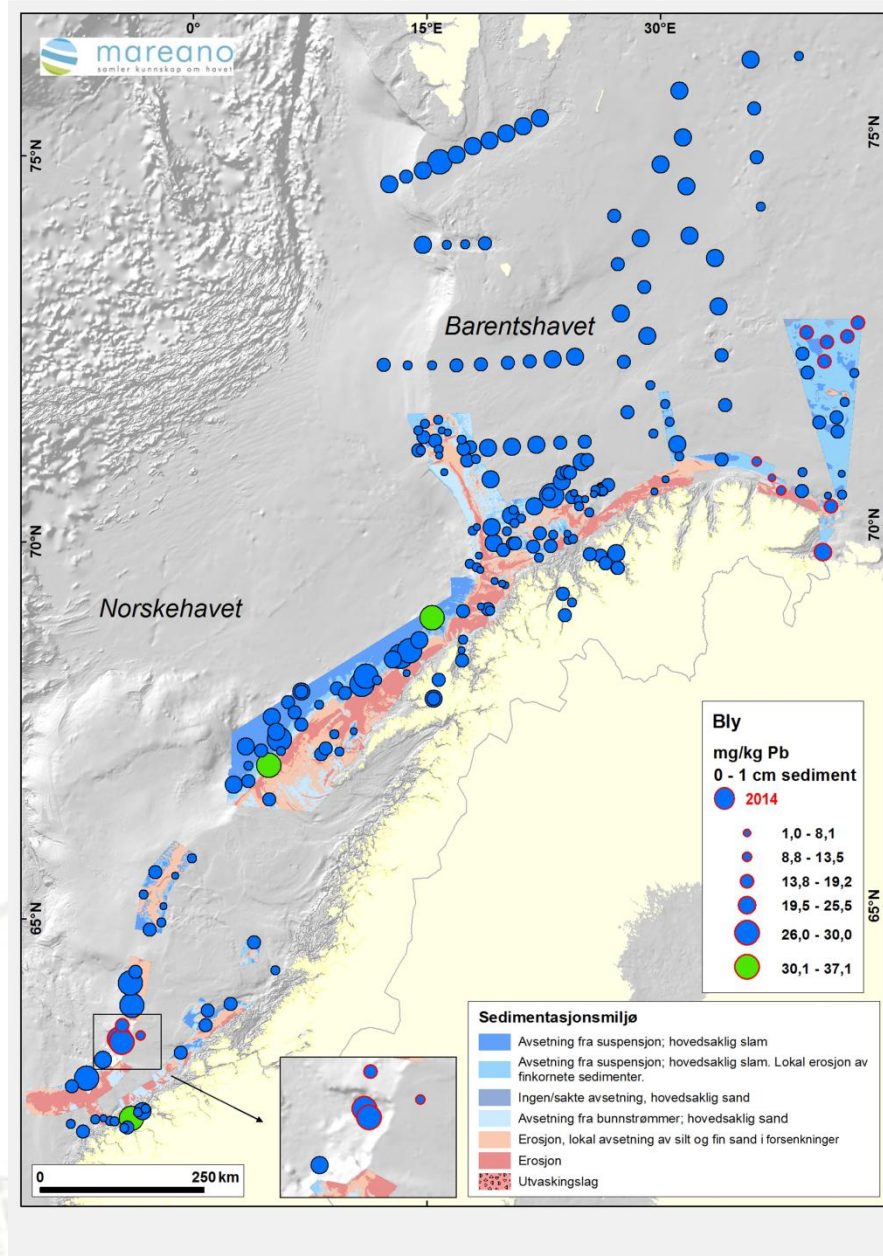
MD Klasse	Miljøtilstand
I	Bakgrunn
II	God
III	Moderat
IV	Dårlig
V	Svært dårlig

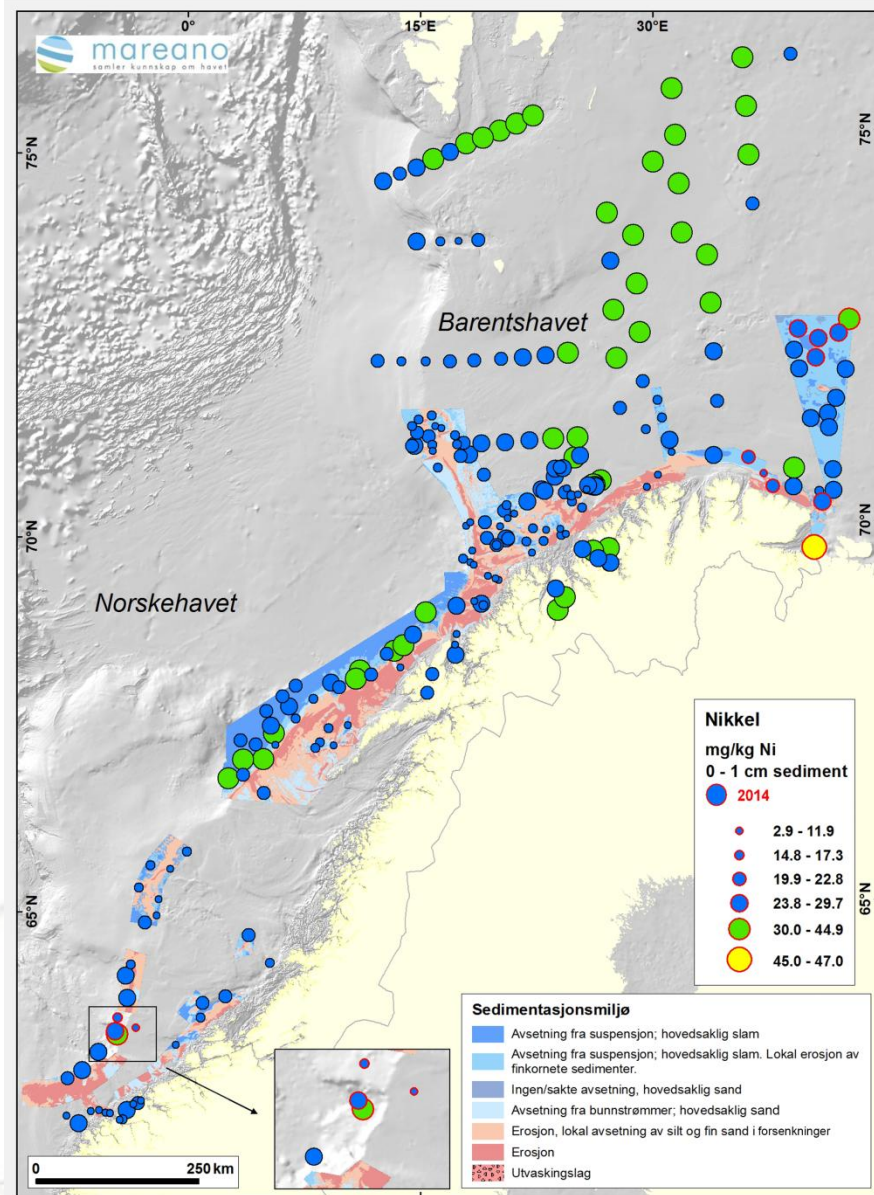
Barium

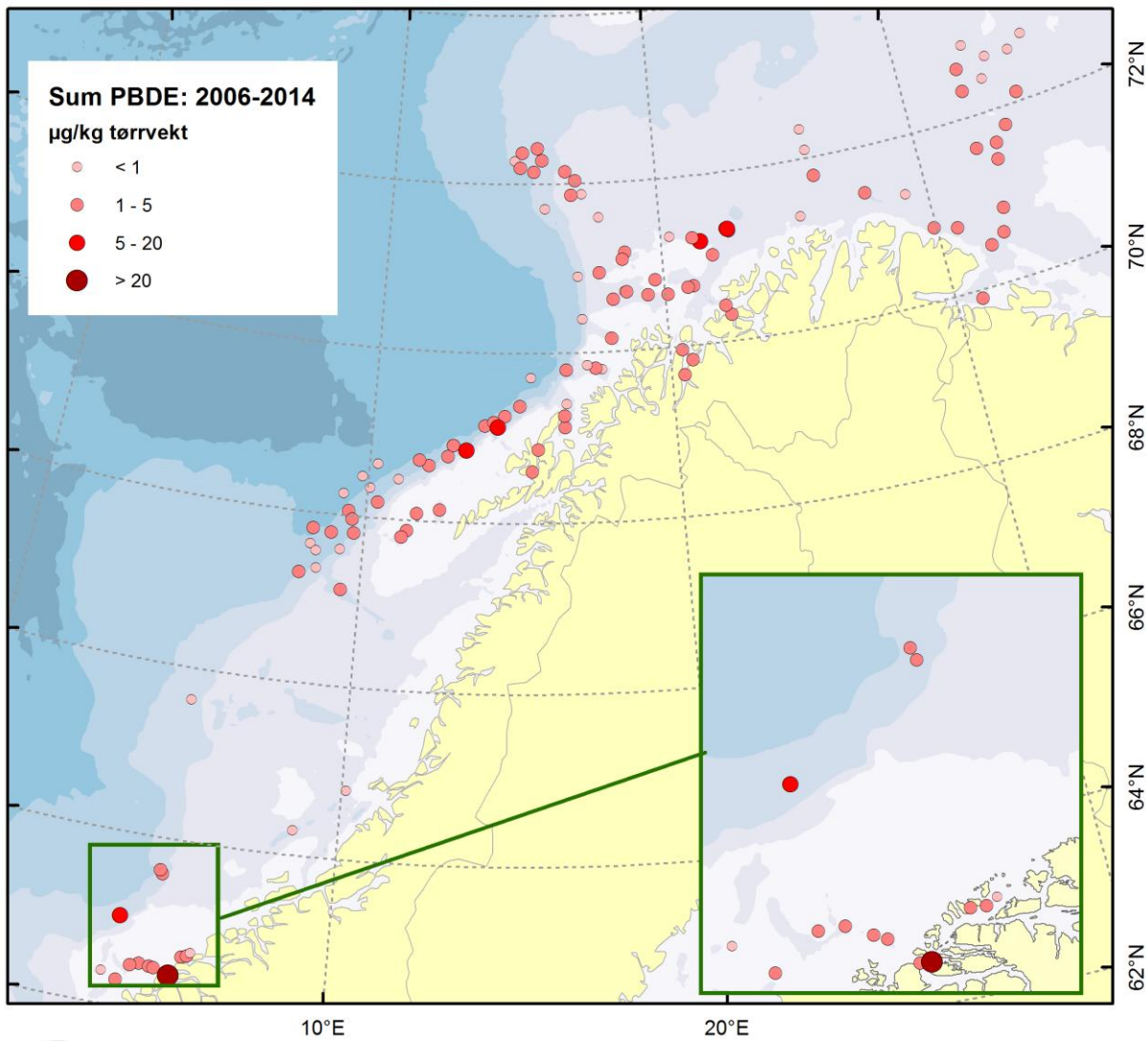
Bly

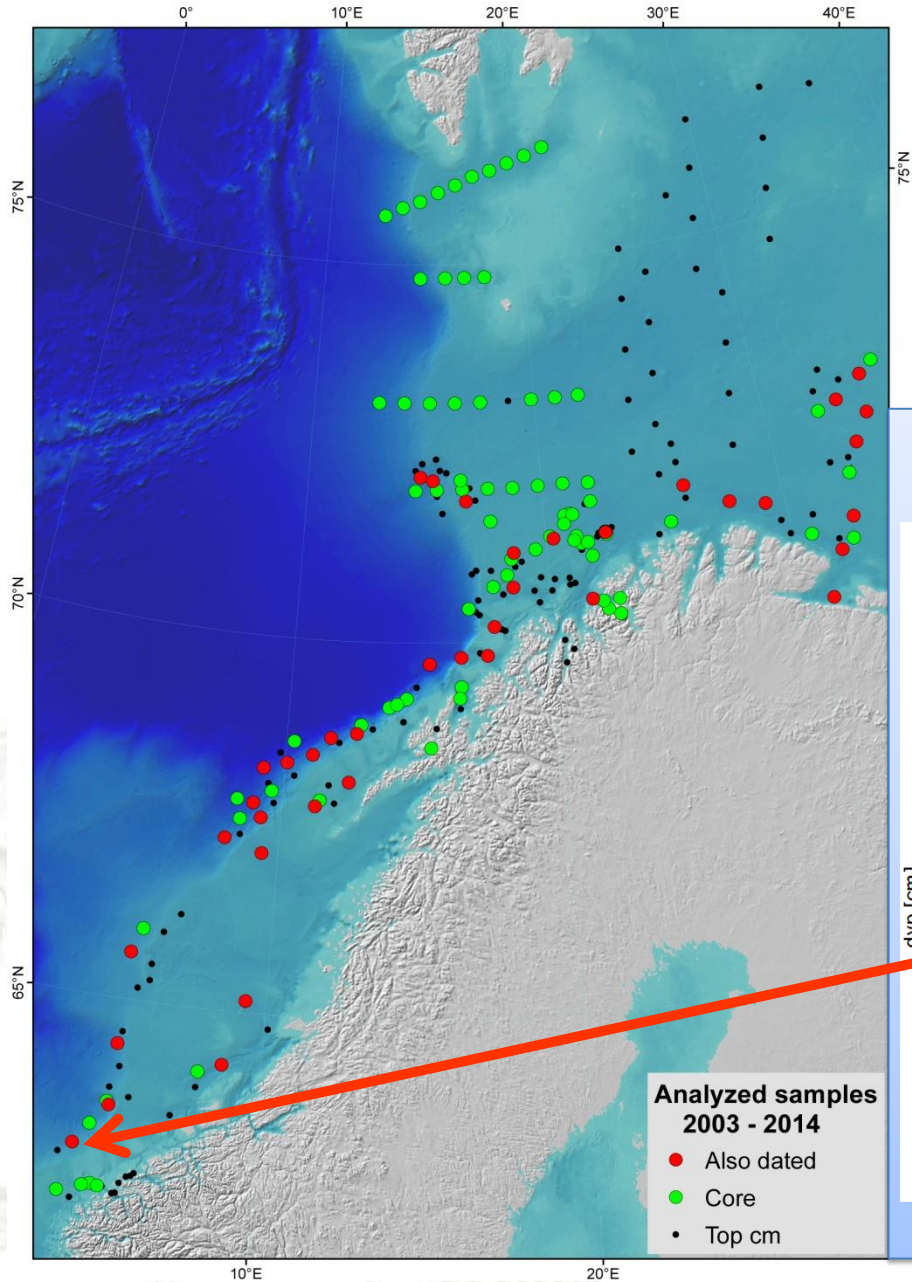
Nikkel

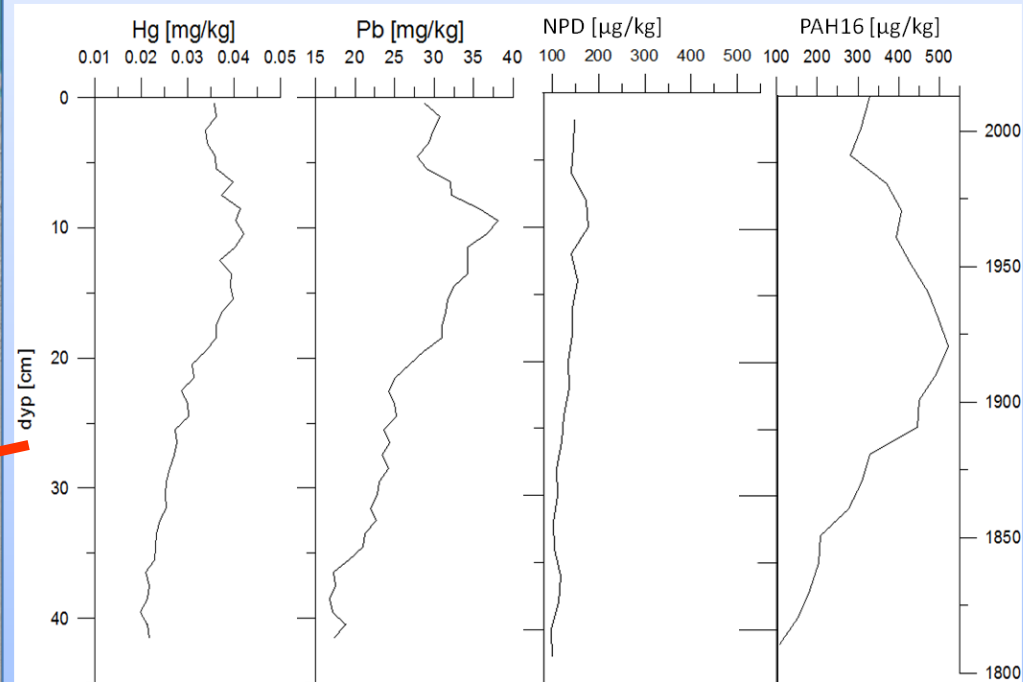
PBDE

Miljøgifter i sedimentkjerner

R1261MC020, Norskehavet

Hvordan kan dataene brukes?

I dag og i framtiden

- Basiskartlegging ("Baseline")
  - olje/gassleting og -utvinning
  - andre aktiviteter
  - naturlig bidrag / bakgrunn
- Forurensning i dag
- Fortolkning av tidstrender
  - lokale kilder
  - langtransport

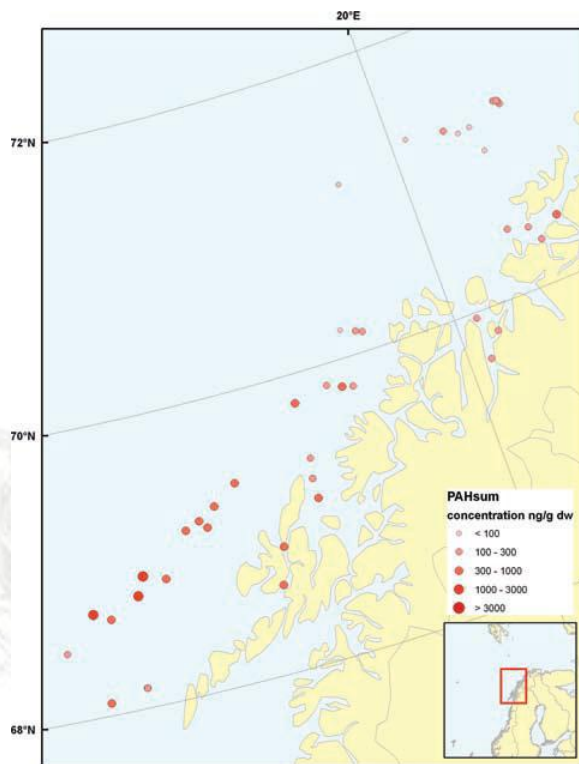
Hvordan brukes dataene?

- Data til Forvaltningsplanene
  - Forvaltningsplanen for Barentshavet – Lofoten
  - Forvaltningsplanen for Norskehavet
- Vannmiljø - Miljødirektoratets database av vanntilstand
  - <http://vannmiljo.miljodirektoratet.no/>
- EMODnet
- ICES
  - MCWG
  - ICES database
- PANGAEA information system of georeferenced data
  - <http://www.pangaea.de/>

Hvordan brukes dataene?

Forvaltningsplanen for Barentshavet – Lofoten:

Fra Stortingsmelding 10 (2010 – 2011)
Oppdatering av forvaltningsplanen for det marine miljø i Barentshavet og havområdet utenfor Lofoten.

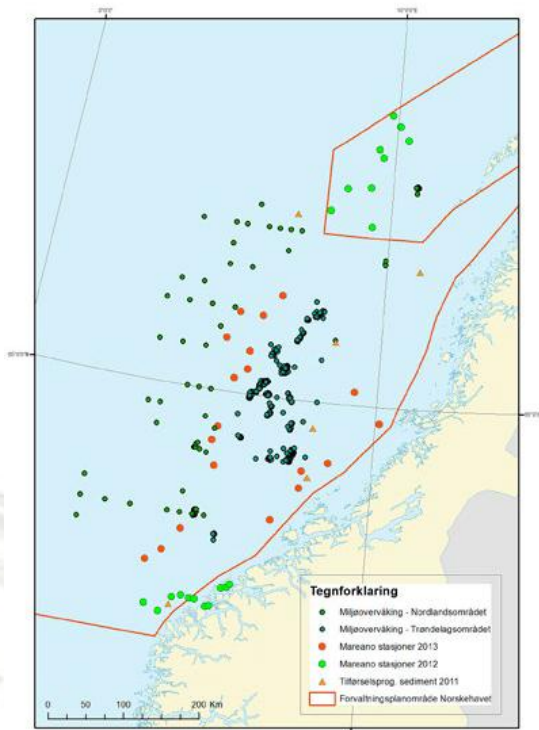

Hvordan brukes dataene?

Forvaltningsplanen for Norskehavet:

(Fra Miljødirektorat rapport M140 - 2014

Faglig grunnlag for oppdatering av forvaltningsplanen for Norskehavet.)

Utdrag fra figurteksten.

*Figur 2.8. Prøvetakingsstasjoner for kjemiprøver i sediment i Norskehavet. Kjemidata er hentet fra Tilførselsprogrammet, Miljøovervåking av utslipp fra petroleumsvirksomhet på norsk sokkel og **MAREANO-programmet**.*

Hvordan brukes dataene?

- Rapportering og nyhetssaker på www.mareano.no
- 30 kjemikart på www.mareano.no (oppdateres årlig)
- Publikasjoner i internasjonale tidsskrifter

NGU RAPPORT
2015.038

Miljøprospektemiske data og
dataoppsummeringer
fra Nordkysten, Finnmark og
Barentshavet. - MAREANO

GEOLOGI FOR SAMFUNNET
SIDEN 1898

Marine Environmental Research

journal homepage: www.elsevier.com/locate/marenv

Petroleum-related hydrocarbons in deep and sub-
South-Western Barents Sea

Svein Boitsov^{a,*}, Vera Petrova^b, Henning K.B. Jensen^c, Anna Kurshcheva^b

^aGeological Survey of Norway (NGU), P.O. Box 112, N-2007 Kjeller, Norway
^bGeological Survey of Norway (NGU), P.O. Box 112, N-2007 Kjeller, Norway
^cGeological Survey of Norway (NGU), P.O. Box 112, N-2007 Kjeller, Norway

ABSTRACT

ARTICLE INFO

ABSTRACT

Sources of polycyclic aromatic hydrocarbons in marine
from southern and northern areas of the Norwegian coast

Svein Boitsov^{a,*}, Vera Petrova^b, Henning K.B. Jensen^c, Anna Kurshcheva^b, Ivan
Jarle Klungboyr^a

Hvordan brukes dataene?

- Hovedfag- og doktorgradsstudier

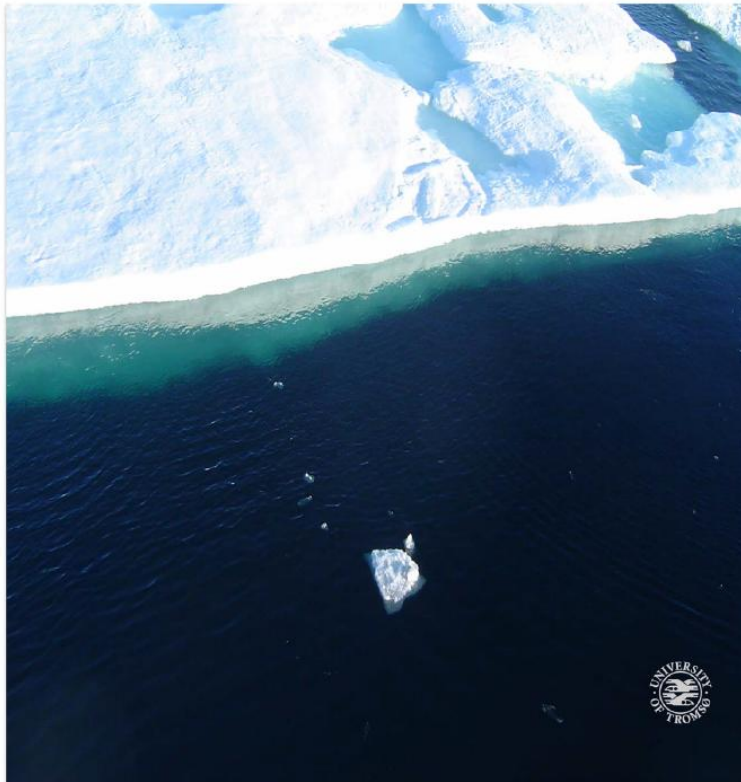
Faculty of Science and Technology

Holocene primary productivity variability in the western Barents Sea

A multi-proxy geochemical approach coupled with organic-facies modelling

Irene D. Pathirana

A dissertation for the degree of Philosophiæ Doctor – August 2015

Caesium-137 (^{137}Cs) in sediment cores from the Norwegian Sea

- Including lead-210 (^{210}Pb) dating and comparison with organic contamination levels.

Ida Bendixen Leinebø

Master of Science Thesis in Environmental Chemistry

Department of Chemistry

University of Bergen

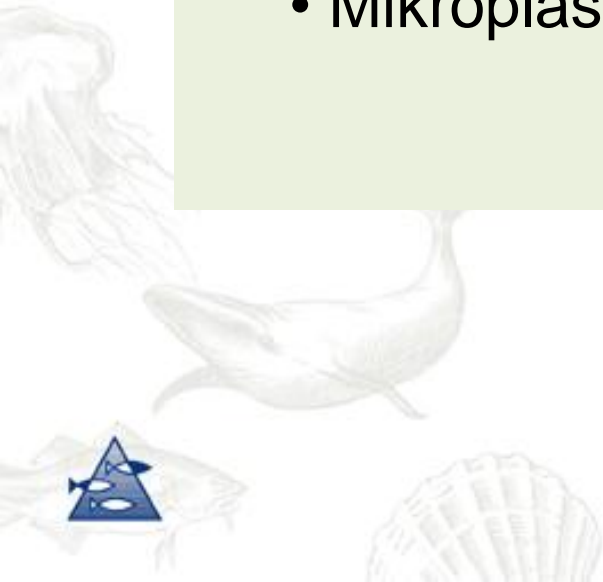
Bergen, December 2011

Hvordan brukes dataene?

Prøver til videre arbeid

- Lagring av prøver til fremtidig bruk
- Pilotprosjekter i 2016 – med bruk av prøver fra lager
  - Nye organiske miljøgifter
  - Mikroplast i sedimenter

Takk til

- Kollegaer ved NGU og HI som har bidratt til MAREANO forurensingsundersøkelser perioden 2006 - 2014

Takk for oppmerksomheten.

